

Délvidék

Bácskai Napló
 Politikai napilap
 Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENÉS	
Mindenkor délután vendé- és újságnyomó hivatalával.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 26.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.00
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

A kofa és a vevő.

Csevegés. (I.)

A kofa a piac koronázatlan és épp ezért felelőtlen királynője. Tudományos nyelven: kétlábu tollatlan állat. Tartsa tehát mindig szeme előtt nagy költőnknek, Garainak azt a híres mondását, hogy kofának lenni nagy és szép gondolat. Azt is illik tudnia, hogy a világ nem az ő kedvéért forog a tengelye körül és hogy nem ő csinálja a spanyolviaszkot.

Gorombáskodnia tehát nem volna szabad a vevővel. Illik tudni, hogy a vevő az a létra, melyen át a kofa a kenyérhez jut. Ezt a létrát azonban a kofa nem használhatja arra, hogy a vevő családfájára másszon. A kofa nem hadbavonult. Ne rendezzen tehát a piacon lögyakorlatokat, vagyis, ne célozzon a vevő ferdesarku, csámpásorru lábbelijére, a ráncok közül kidomborodó puderre és egyéb, nem a tárgyhoz tartozó dolgokra. Ha a vevő véletlenül kezét csókol a kofának, ezt a csókot köteles a kofa maximális áron felül a vételárba számítani.

Ha a vevő azt a szerény meggyőződését bátor kifejezni, hogy az áru sertéseknek való, de ezzel szemben az áru úgy viszonylik a maximális árhoz, mint aszunnyog az elefánthoz, a kofa nem köteles azonnal a vevő hamis copfjába kapaszkodni. Amelyik kofa gorombáskodik, de olcsó árért jó árut ad, bocsátandó bünt követel el; aki a maximális áron felül gorombáskodik olyan áruval, amelyet a jobb házból való sertés is kikér magának, a poklok tornácára kerül. A kofa a számát jelző bilétát a nyakán köteles hordani és nem a köténye alatt. A kofa köteles illetant tartani kéznél, amelyet azonban nem illik a vevő fejéhez vágni. Azért, mert a vevő válogat az áruban, a kofá-

nak nem illik válogatni a gorombaságokban.

Egyáltalán a kofa tisztelje, becsülje a vevőt, mert csak

ugy lesz hosszúél-tű a piacon, hová rendeltetett. A kofa helyett jobb, ha az árúja beszél.

Uj miniszterek és főispánok.

Budapest, okt. 9. Politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy Ugron Gábor belügyminiszter távozni fog, átveszi az erdélyi ügyek vezetését és helyébe Szalay László abaujtrdamegyei főispán kerül. Mellette az új belügyi államtitkár Szmracsányi György pozsonyi főispán lenne.

Batthyány Tivadar grófnak rövid időn belül való távozásáról is beszélnek. Helyét Saterényi József foglalná el és amennyiben Saterényi más tárcát kapna, Teleki Pál gróf, a Hadigondozó Hivatal elnöke lesz a népjóléti miniszter.

Több személyi változás lesz a főispáni karban is és 10-12 főispán távozik helyéről.

Ujabb hajóelsüllesztések.

Berlin, okt. 9. Wolf-ügynökség jelenti: Buvárhajóink újabban 19.500 bruttótonna hajóteret sülyesztettek el.

Tirpitz távirata a lapokhoz.

Berlin, okt. 9. Tirpitz admirális táviratot intézett a lapokhoz. A táviratban megállapítja, hogy valótlan egy lapnak az a közlése, mely szerint ő augusztus el-sejére biztosította volna Anglia leverését.

Loyd George vasárnapi beszéde elmarad.

A Manchester Gvardian azt írja, hogy Loyd Geor-genak a vasárnapra kilátásba helyezett beszéde elmarad. Ugyancsak ez a lap közli, hogy Angliának a pápa béke-jegyzékére adandó válasza kilátást nyújt a béketárgyalások megkezdésére.

Az angolok erőlködése.

A német nagyfőhadiszállás jelenti: Az angolok minden eszközt felhasználnak arra, hogy sikereket érjenek el. Az eredmény biztosítása érdekében újabb csapatokat vetnek a tűzvonalba. A Sonnebekén és a Beau-Bealere magaslati vonalon újabb erődítményeket építenek és elkövetnek mindent, hogy terület kibővítést érjenek el. A Sonnebekén az éjjel állásainkba benyomultak, de visszavetettük őket.

Németország és Elzász-Lotharingia.

Bécs, okt. 9. A Neue Freie Presse mai estilapja jelenti Berlinből, hogy Michaelis kancellár szombaton fogadta az elzász-lotharingiai képviselőket. A megbeszélést szigorúan titokban tartják, de parlamenti körökben hire jár, hogy a kancellár nem terjesztett elő pozitívumot a kormánynak az elzász-lotharingiai kérdésben folytatott eszmecserejéről.

Német offenzíva Finnország ellen?

Lugano, okt. 9. A Secolo azt jelenti Pétervárról, hogy katonai körök a Keleti-tengeren a finn tengerpart ellen német támadásra számítanak. Az orosz őrszolgálatot fokozták és a flotta egységeit egyes pontokra összevonták.

Szélcsend a birodalmi ülés után.

Berlin, okt. 9. A birodalmi gyűlés szombati ülésének izgalmas lefolyását még ma is nagy érdeklődéssel tárgyalják a fővárosban. A legtöbb kommentárt Stein hadügyminiszter beszédéhez fűzik, akinek a szociáldemokraták interpellációjára adott válaszát folytonos lármá és ellenmondás kísérte. A láрма viharra nőtt, mikor a miniszter kijelentette, hogy sokat fáradhattak a szociálisták, míg néhány jelentéktelen bizonyítékot sikerült találniok a haderegben üzött nagynémet propaganda mellett. Az interpellálók folytonos közbeiktatásokkal követelték, hogy a kérdésekre adjon egyenes választ, de a miniszter nem zavartatta magát. Erre vonatkozóan újabb nyilatkozatok hangzottak el a birodalmi kancellár és a hadügyminiszter részéről. A nyilatkozatot kielégítőnek találják.

Az angol kormánytól a pápa jegyzékére adott válaszuk.

Bécs, okt. 9. Luganoból táviratozzák: A Corriere della Sera londoni jelentése szerint az angol kormány a Vatikántól megkapta Németországnak és Ausztria-Magyarországnak a pápa békejavaslatára küldött válaszjegyzékét. Több lap hirdetésével ellentétben megállapítják, hogy a válaszsövegekhez semmiféle vatikáni okmány nem volt csatolva.

A fekete klerikalizmus Vojnitsmegyében.

„Uri dámák“ mint ujságárosok.

Egyik bácsmegeyi laptársunkat borzasztóan bántja az, hogy Zomborban „nemcsak a munkapárt tápázkodik fel haló poraiból, hanem a fekete klerikalizmus is, a sötétség, a felekezeti gyűlölet is. Nagy agitáció folyik a klerikalizmus sajtótermékek terjesztése ügyében. Az Uj Lap, ez a gyalázkodó antiszemita ujság, a Neues Kleines Journal, a feketék német ujságja, a Sajtó és Szív, a Délvidék képezik az agitáció tárgyát.“

Borzasztóan piszkálja ennek az uvidéki lapnak az orrát az, hogy ezeket a „felekezeti gyűlöletet hirdető lapokat“ uri dámák árusítják Zomborban, pláne, a templom ajtajában és még hozzá a XX. században, „amikor a világon végigvonul a demokrácia, a felvilágosodottság, a haladás tájfunja.“ És azt mondja, hogy ezek a katolikus lapok nem hívei a haladásnak.

Ugy látszik, igen tisztelt laptársunk fúrge riportere sohasem olvasott el egy Uj Lapot, vagy Délvidéket sem, mert különben nem mondaná, hogy mi nem a haladás ügyét szolgáljuk. Hát az nem haladás, hogy a galíciaiak kiebrudalását követeljük? Hogy követeljük a Weisz Manfréd-féle óriási üzemeknek állami kézbe való vételét stb? Hiszen alig pár lap teszi meg ezt az országban! Köztük mi is és az Uj Lap is. Azt meg még nem is hallottuk, hogy az Uj Lap „gyalázkodó“ ujság. Talán inkább az Uvidéki Hirlap a gyalázkodó mely az országnak igazán tuloyomó részét alkotó katolikusokat úgy meri apostrofálni, hogy „feketék“ és ráfogja a katolikus lapokra, hogy felekezeti gyűlöletet hirdetnek. Pedig dehogy hirdetnek! Csak az igazságot mondják meg, de azt nem olyan elferdítve, mint az U. H., hogy a munkapárti szervekedésről irt cikkében említ 5 katolikus lapot, melyeknek egyike sem volt soha munkapárti. „Vojnitsmegeyével“ ezeket mégsem lehet egy cikkben említeni!

Egyébként akinek nagyon fáj a tyukszeme, vagy akinek a fájós fogát huzzák, az sokszor nem is tudja, mit „ordít kinjában.“ Csak hadd kiabáljon az anti-antiszemita, vagyis szemita sajtó!

Lipka Pioskop

!! Az első detektivszenzáció !!

A keresztespók

Detektivkaland 4 felv. Főszereplő:

ALWIN NEUSS.

Színre kerül kedden és szerdán.

Kezdete d. u. 5 és fél 9 órakor.

A „Délvidék“ már fél ket-

tőkor kapható az utcán.

Itthon is pusztul a magyar.

— A tisztí főorvos jelentése. —

Barta Antal dr. Szabadka város tisztí főorvosa a folyó évi szeptember hónap egészségügyi mozgalmáról szóló jelentését a következőkben terjesztette a közigazgatási bizottság elé:

A lefolyt szeptember hónapban városunk közegészségügye kedvezőtlenebb volt, mint a f. évi előző hónapjaiban. Ugy a gyermek világban, mint a felnőttek között a nemfertőző és fertőző megbetegedések száma némi emelkedést mutat.

A nemfertőző megbetegedések közül, főleg az emésztő szervek hurutos bántalmainál, a fertőző megbetegedések közül pedig különösen a tifusz és a difteritisz betegségeknél látunk emelkedést. Járványos megbetegedések közül 1 himlő esetünk volt egy katonánál; a beteg kóbor cigány volt, himlő ellen soha nem lett beoltva, bevonulása után csakhamar megbetegedett és a körlefolys annyira súlyos volt, hogy a megbetegedés után való 5-ik napon járványkórházunkban meghalt. A szükséges óvintézkedéseket mindenütt megtettük és újabb megbetegedési eset nem fordult elő. A heveny fertőző betegségek közül előfordult 14 difteritisz, (meghalt 3,) vörheny 3, kanyaró 9, hörkhurut 1, vérhas 5, (meghalt 2,) orbánc 3, hasihagymáz 21, (meghalt 3,) lépfene 9, (meghalt 3,) összesen 65 fertőző megbetegedés, közülök meghalt 12.

A heveny fertőző megbetegedéseknél arra törekedtem, hogy a betegeket a fertőzőt helyről kiemelve, őket a kórházba helyezzem el, a 64 közül 43-an helyeztetek el kórházunkban. A fertőzőt helyeken a legmesszebb menő óvintézkedéseket fogantatottuk és azokon újabb megbetegedési eset ez ideig nem is merült fel. A 9 kanyaró beteg közül 8 az állami gyermekmenhelyen ápoltak között fordult elő.

Meg kell még emlékeznem a lépfene megbetegedésről, ahol a fertőzés állatról emberre vitetett

át és csak a véletlennek kell be tudni, hogy mezőgazdasági munkásaink között nagyobb arányú megbetegedés és halálozás nem merült fel, mert a lépfenében elhullott állatokra vonatkozó rendelkezések a legtávolabbról sem tartattak be, amely könnyelműségnek 3 ember áldozatul is esett. Azóta egy elhullott állat jelentetett be, amelynél lépfene meg lett állapítva és ahol a betegség nem terjedt tovább.

A szabadkai katonai tartalék kórház osztályain felmerült 3 vérhas, 2 orbánc, 5 hasihagymáz, halálozás közöttük nem volt.

A közfogyasztásra szánt élelmiszereket állandóan ellenőriztük és azokat kielégítőnek találtuk.

A szeptember havi népesedési mozgalomra vonatkozó adatok a következők:

Meghalt e hónapban 0—1 évig 36 fi és 35 nő, 1—7 évig 31 fi és 18 nő, 7 éven felül 81 fi és 59 nő összesen 148 fi és 112 nő, együtt 260 egyén. Ezek közül szabadkai illetőségű volt 217, idegen illetőségű 43. Elve született e hónapban 79 fi és 72 nő összesen 151 egyén. Az élve születettek számát az e hó folyamán elhalt szabadkai illetőségűek számához viszonyítva a népesedési mozgalom 66 egyénnel fogyatkozást mutat.

Szeptember hó folyamán a Belügyminiszterium által közölt adatok alapján a hazáért hősi halált halt 37 katona jegyzetelti be a szabadkai halottai anyakönyvbe, a kik közül szabadkai illetőségű volt 11, akiket kegyelettel névszerint is felemlitek: Piukovits Antal, Babics István, Bozsics Kozma, Bukvics Béla, Kozarics Antal, Evtovics József, Mácskovics Jusztin, Gulyás Oidai Vince, Szkenderovits Mihály, Araczi Joakim és Jurics Antal.

A mentők szeptember hó folyamán igénybe vették 101 esetben, a f. évben 998 esetben, fennállásuk 1896. év szeptember 12 óta 29910 esetben.

A magáét másához lopja.

— Kemencében a szappan, istállóban a zsir. —

(Saját tudósításunk.) Érdekes kis ügyben tartotték tegnap tárgyalást a szabadkai kir. törvényszéken. Brekut Kálmánné 33 vagy 36 éves zentai asszonyt (maga sem tudja, hány esztendő) és anyját, Keczei Mészáros Jánosnéét vádolta az ügyesség, az előbbi lopással, az utóbbi orgazdasággal. Branovacski Jánosné zentai asszony ugyanis följelentést tett, hogy elloptak a padlásáról 16 kg szappant, 7 kg zsirt, bödönnel együtt, egy sonkát, azonkívül kukoricát és buzát.

A csendőrök házkutatást tartottak a két gyanúsított nőszemély lakásán és ott ezeket a dolgokat meg is találták. Brekutné és Mészárosné azonban tagadják a lopást. Szerintük Branovacskiné megkérte őket, engedjék meg, hogy lakásukra vigye a szappant és a zsirt, mert nála rekvirálók járnak és nem akarja, hogy ezeket tőle elrekvirálják. Azt vallja ez a két asszony, hogy Branovacskiné maga vitte lakásukra ezeket a dol-

gokat és ő maga is tette a szappant a konyhában levő kemencébe, a bödön zsirt pedig az istállóban egy hordó alá.

Legérdekesebb pedig a dologban az, hogy Branovacskiné megkérte följelentést ismeretlen tettesek ellen lopás miatt. Az úgy tehát egy kicsit zavaros és mivel a panaszos, Branovacskiné nem jelent meg a tárgyaláson, elrendelték, hogy a jövő tárgyalásra csendőrök vezessék elő, hogy kiderüljön az igazság és hogy meg lehessen állapítani, csakugyan ő maga lopta-e el a saját zsirját és szappanát Brekutnéhoz.

— Mérkőzés az idel szezon bajnokságáért. Vasárnap délután a Zombori-uti sportpályán a Szabadkai Sport-Egyesület és a szabadkai Munkás Testedző Egyesület futballesapatai állanak ki mérkőzésre. Ez a bajnoki mérkőzés az 1917—18. évi bajnokságért folyik.

Szerelmi dráma Bajmokon.

Az éjjel szenzációs szerelmi dráma történt Bajmokon. A Kápolna-utcában az Amstadd-féle ház előtt a padon egy fiatal pár öngyilkosságot követett el. Az esetről tudósítóak a következőket telefonálják:

Az éj folyamán Farkas Sándor 23-ik gyalogezredbeli közkatona és Piukovits Annuska bajmoki leány öngyilkosságot követtek el a Kápolna-utcai Amstadd-féle ház előtti padon. Farkas a huszonháromasok legutóbbi menetelakulásába volt beosztva. Innen azonban megszökött és Bajmokon felkereste szive választottját Piukovits Annuskát, akivel az éj folyamán még eddig ismeretlen okokból öngyilkosságot követtek el.

A Piukovits-család iránt Bajmokon nagy a részvét. Két évvel ezelőtt egyik leányuk a kutba ugrott. A család egyedüli fiuk tagja a harctéren szolgál. Apjuk Amerikában van internálva.

Zsaroló, vagy idegbajos?

A beteg ember fenyegető levele.

(Saját tudósításunk.) A szabadkai üzletvezetőségen Kemény Simon főmérnök mellé volt beosztva könnyű szolgálatra Demetrovics Viktor hivatalnok. Demetrovics, kinek a felesége és gyermekei Cegléden éltek, mindent elkövetett, hogy áthelyezék Szabadkáról Soroksárra. Több mint egy éven át — mint mondja — a legszívósabb kitartással gyűjtött bizonyos adatokat arra nézve, hogy feljebbvalóira „kellemetlen“ dolgokat tudjon meg és valamiképpen kieszközölhesse áthelyezését. Mikor látta, hogy az áthelyezés nehezen megy, akkor fenyegető levelet int közvetlen főnökének, Kemény Simon főmérnöknek, akit különben egyénileg „a legtisztességesebb“ embernek ismer és aki vele szemben a hivatalban mindig „uri módon“ viselkedett.

A levélben azt írta, hogy a kereskedelmi miniszterhez beadványt intéz és abban igen kellemetlen dolgokat fog elmondani „a róla gyűjtött adatok alapján“, ha keresztül nem viszi nyugdíjazásának a megakadályozását és Soroksárra való áthelyezését. Az árulkodás nem kenyerem — mondja. De ha nem segítene ki a bajból, az árulkodásért a felelősséget elhárítom magamtól.

Zsarolás miatt — e levélért — tegnap a bíróság előtt állott Demetrovics Viktor, aki azt vallja, hogy csak „a brutális rendszer és ama durvaság ellen kelt ki, melylyel itt az üzletvezetőségnél bántak az emberekkel és amely a tisztviselő önértetét sérti,“ de Kemény főmérnököt nem akarta sérteni. Ezért Kemény Simon a vádat vissza is vonta. Az ügyész azonban fenntartotta a vádat, mert a zsarolás vétsége hivatalból üldözendő. Zsarolás kísérletének vétsége miatt egyébként 50 koronára ítélték. Az ítéletet 3 évre felfüggesztették.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

Beszédek.Kalmár Jenő beszéde.
(Folytatás.)

(XXIX.)

A legnagyobb készséggel ajánljuk fel szolgálatainkat, hogy addig is, amíg az embergyilkolásnak határainkon kívül véget vetnünk, segítsünk azokon, akik árván, gyámok nélkül maradtak.

Hogy karöltve, vállvetett munkával dolgozhassunk a nagy, egészséges, fejlődő, polgárainak megelégedésétől és boldogságától hangos Szabadka fölvirágzására, ahhoz kérjük Méltóságod jóindulatát, támogatását és ehhez ígérjük Méltóságod lelkes támogatását.

A főispán válasza
a munkásoknak.

Tisztelt Uraim! Nagyon jól esik látnom a népet is, a dolgozó népet a városházán, amely népnek az érdekében minden erőmet, igyekezetemet, minden munkámat megfogom feszíteni. Azok közé tartozom, akik meggyőződésüket nem rejtik véka alá, hanem nyíltan, becsületesen kimondják. Hiszen ez a legelőravezetőbb út a megértéshez.

Kedves Barátaim! Nincs másfél órája mikor én ebben a teremben arra hivatkoztam, hogy azok az urak, akikről a város intézése függ, ne csak azokra nézzenek, akik itt benn ülnek, ne csak azoknak a jogos érdekeit istápolják, hanem nézzenek azokra is, akik nincsenek itt benn, hanem ottkinn.

Mélyen Tisztelt Uraim! Miután én ezt itt elmondottam és miután én ezt a programot vallom, láthatják, hogy közöttünk megvan az érzelmi közösség, mert hiszen én, mint szabadkai főispán, elsőrendű kötelességemnek fogom tartani azt, hogy ott, ahol a nép valamiben szenved, a bajt orvosoljuk. Meg fogjuk keresni — én segítek hozzá —, meg fogjuk keresni azt a beteg munkást; ha nincs doktora, majd küldünk hozzá; ha nincs orvosága, majd adunk neki. Meg fogjuk keresni azt a munkásanyát, ha gyermekének valami baja van, vagy ha őt bántja valami.

Igaza van abban a mélyen tisztelt szónok urnak, hogy az élet fenntartásához, a tisztességes megélhetéshez joga van mindenkinek; nemcsak annak, akit az Uristen vagyonnal áldott meg. Mert egy formák vagyunk ama jogok tekintetében, melyek azt mondják, hogy emberileg éljünk, úgy, ahogy az emberi mivoltunknak megfelel. Ott fognak találni engem mindazokban az esetekben, ahol a nép javát kell előmozdítani, ahol népjóléti intézményeket kell megteremteni, szóval ahol a nyomor segélyezésére van szükség. Mert hiszen a demokratikus kormányzatnak egyik alaptétele az, hogy legelsőrendű feladat a tömegjólétet emelni, a tömegek helyzetén javítani és a tömegeknek a mozgási szabadságát, jughoz jutási kívánságát előmozdítani.

Nagyon jól esett azokat az élejeneket hallanom, melyek a mi koronás királyunknak szóltak. Látható ebből, hogy a vád, mintha a szociálista munkásság, a vagyon nélküli elemek kifelé gravitálnának, valami internacionális célokat tűznének ki, — hogy az a vád alaptalan.

(Folytatjuk.)

NAPI HIREK.**Rólatok dalolok!**

Hagyjatok, hagyjatok,
Hadd zengjen rólatok!
Hamar a lantomat,
Halljátok hangomat!
Vitézi éneket.
És lantot pengetek.

Ti kedves gyerekek,
Küzdő félistenek,
Vitézlő hős apák,
Ószülő nagyapák:
Rólatok dalolok,
Ti híres hatosok!

Hol a muszka fázik,
Ott hatos csatázik.
Hol olasz rendre dől,
Ott hatos jár elől.

— **Ámon Pál dr. kinevezése.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy Ámon Pál dr. kalocsai kanonokot, a Kalocsa-egyházmegyei főtanfelügyelőt a király a budapesti központi papnevelőintézet kormányzójává nevezte ki. Ámon kinevezése érdemeinek elismerését jelenti.

— **Böjt és prédikáció.** Várady L. Árpád kalocsai érsek most adta ki ezidei XXII. sz. körlevelét, melyben az új kormányjog elkészítéséről és a prédikáció fontosságáról szóló pápai rendeleteket közli. Az új kánonjog szerint a kalocsai egyházmegyében a husvétii áldozás ideje böjt negyedik vasárnapjától Szentháromság vasárnapjáig terjed. Böjtnél húst és halat szabad egy étkezésnél enni, a böjti megtartoztatás a nagyszombati ebéd után megszűnik.

— **A jegyzők a főispánnal.** Balogh Ernő dr. főispán csak a napokban vett részt a bácskai jegyzők gyűlésén. Hogy mennyire együtt működik a főispán a jegyzőkkel, mutatja az a körülmény is, hogy mára, keddre, a vármegye összes községi jegyzőit magához hívatta Zomborba, hogy velük tanácskozzék.

— **Sauerwald Vilmos — alezredes.** Sauerwald Vilmos 6. honvéd gyalogezredbeli őrnagy alezredesi kinevezése most érkezett meg. Kinevezését a honvéd tisztikar szeretettel és megelégedéssel fogadta, mert benne látják Sauerwald emberszerető gondolkozásának méltánylását. Kinevezése a polgári társadalom rokonszenvével is találkozott.

— **Gyóni-ünnepély a vidéken.** A vidéki városokban mindenfelé erősen szervezkednek az irodalom barátai, hogy a nagy magyar háborus költőnek, Gyóni Gézának az emlékéit minél szebben megünnepeljék. Ideje volna már, hogy elsősorban Szabadkán is indítsanak mozgalmat ebben az irányban. Nem illenek, hogy mi utolsók legyünk a nagy lantos emlékének a megünnepelésében. Mint értesülünk, Pécsen a Gyóni-ünnepély rendezőbizottsága ülést tartott és tudomásul vette, hogy a Petőfi-társaságot Pakots József titkár, Szávay Gyula és Jakob Ödön rendez tagok, Jászay Mari tiszteletbeli tag fogják képviselni. A bizottság megállapodott abban, hogy az ünnepélyt november hó 11-én vasárnap délelőtti hat órájában fogják megtartani. Megállapították a műsort és a szereplő személyeket.

Kárpátok, hegycsúcsok,
Jaj de sokat tudtok!

Egész Bukovina, Sipot, Kirlibaba,
Aranykönyvben sorok;
De még ez mind semmi,
Lant gyenge elzengni,
Hanem idők mulva,
Egész világ tudja.

Aki tudja, bírja,
Mind azt zengi, írja:
Legnagyobb vitézek,
A hatos honvédek!
Ti híres hatosok,
Rólatok dalolok!

BIERMANN MARISKA.

— **Adomány a vak katonák javára.** Gyelmis Máténé a rendőrségen egy kihágási ügyből kifolyóan 10 koronát adományozott a vak katonák javára. Az adományt a rendőrség a Délvidék útján juttatja rendeltetési helyére.

— **A keresztespók.** Gyönyörű és tanulságos detektívtörténetet láttunk tegnap a Lifka-moziban. Alwin Neuss, a detektív, igen kellemes alak a mozivásárlón. Egy öreg ember tönkreteszi annak a lánynak az apját, kinek vőlegénye van már, de ő akarja nőül venni. Ez sikerül is neki. A vén férj azonban megöli feleségét s egy keresztespók-ékszer vezeti nyomra a detektívet. A darab nem rémtörténet, hanem olyan mű, amely kellemesen oktat. Dícséret illeti érte a mozi, hogy ilyen detektívtörténetet ad elő és nem rémdrámát. Szabadkán ez sokat jelent a kultúra szempontjából.

— **Lugkőmérgezés.** Szabó Mária 20 éves háztartásbeli leány a Majsai-szőlőkbeli lakásán marólugot ivott. A leányt a mentők szállították a Mária Valéria kórházba.

— **Félmilliót sikkasztott.** Flax Oszkár, a budapesti Lord és Társa fanagykereskedő cég vezetője, kisebb-nagyobb tételekben félmillió koronát sikkasztott a vállalat től. Flax kocsikázásra, nőkre és műtárgyokra költötte a nagy összeget. Előzetes letartóztatásba helyezték.

— **Jézus Szive Hirnöke és Máriakert.** Hitbuzgalmi havi folyóiratok. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kalocsa (Kollégium.) Évi előfizetési ár: külön 3—3 kor., együtt 5 kor. — X. számuk a következő változatos tartalommal jelent meg: Jézus Szive és a világháború. — Görl Gy. Szent Szív — a végálmás. Paksy G. — Jézus Szívének trónraemelése a családokban. Csávossy. — Egy-két gondolat az olvasásról. — Adatok a hazai protestantizmus történetéhez. Filó K. — Háborus élőképek. Mezei G. — Öregapja és unokája. Spillmann Auer. — IV. Fénysugár. Fiedler L. — Keresztényi tökéletesség és Mária tisztelete. Zsiros F. — Mária Collben. Paksy G. — Nagyasszonyunk, menedékünk. — Missa Pape Marcell f. Gibás J. — Régi vatlasos költészetünk. Holik F. Békehangok. A rózsafüzérime lélektana. A pápa és a világbéke. Mindkét régi, ismert folyóiratot m. t. olvasóink meleg érdeklődésébe ajánljuk. Mutatványszám ingyen.

Közgazdaság.

A Magyarokérségi keresztény népbank rt. okt. 14-én tartandó közgyűlésén alaptőkéjét 100.000 koronáról 200.000 koronára emeli fel 500 drb 200 K n. é. új részvény kibocsátása után. A részvényesek nov. 18-tól dec. 28-ig az új részvényekre elővételi joggal bírnak és pedig 4—4 régi 50 K n. é. részvény után 1 új 200 K n. é. részvényre. A kibocsátási árfolyam 320 K. — Az igazgatóság felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől további 1000 drb 200 K új részvénynek belátása szerinti alkalmas időben, egyszerre vagy több részletben leendő kibocsátására. E részvények árát az igazgatóság a kibocsátási évi mérlegnek megfelelően állapítja meg.

A Honi fonó- és kötélverőgyár rt. (Hódság) szept. 28-án tartott közgyűlésén a jelenlegi 1.750.000 K alaptőkének 500 drb 500 K névértékű új részvény kibocsátásával 2 millió K-ra leendő felemelését határozta el. A jelenlegi részvényesek az elővételi jogot 7:1 arányban október 15—31-ig bezárolag gyakorolhatják. A kibocsátási árfolyam 500 K.

Korzó Mozi.**Egy élet ára**

Dráma 3 felvonásban főszerepben EMILIA SANNOM. És a szenzációs kísérő műsor

Az előadások vasárnap 4, 6 és 8 órákor, hétköznap 5 és 8 órákor kezdődnek.

Szerkesztői üzenetek.

Egy háziasszony. Kérjük megnevezni az üzletet, ahol a szóban forgó áru fel van halmozva. Egyébként ma érdeklődtünk illetékes helyen, ahol különben a legtarthatóbban viselkedtek. Hogy eredménnyel járjunk, szükségünk van az illető üzlet címére.

Főszerkesztő: Pinterits Károly
igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József,
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadó tulajdonos Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetséges könyvnyomtatásban Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

8. Október 10.

ELITE

MOZGO

Ma kedden: A

VAMPIR HATALMÁBAN

Dráma 3 felv.
és a szenzációs
kisérő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 8 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

24618/1917. tan. szám.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa közhirrre teszi, hogy Szabadkán, I. kör, Megyeri-utca 17. sz. alatt lévő volt Kohn Mór féle ház, sz. abban lévő kocsma-, lakóhelyiség-, konyha-, istálló- és jégveremnek az 1917. évi november 1-től az 1920. évi október hó 31-ig terjedő 3 évre való bérbeadására 1917. évi október hó 23-án délelőtt 11 órakor a városi gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános írásbeli verseny tárgyalást tart.

Az ajánlattevők által aláírt írásos ajánlatok szabályszerűen lezáró borítékba téve folyó évi október hó 22. napjának déli 12. órájáig a Városi Tanács iktató hivatalában nyújtandók be.

Bánatpénzül a megajánlott 1 évi bérösszeg fele az árverést megelőzőleg a város házipénztárába letétbe helyezendő és az erről szóló letéti nyugta a benyújtott ajánlatához mellékelendő.

A bére adó város fenntartja magának azt a jogot, hogy a bérbeadott ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson és amennyiben a bérlet tárgyát képező épületekre, a vagy telekre utca szabályozás a vagy más közszolgáltatás szükségessége lenne a bérletet félévi előzetes felméréssel a fentebb jelzett idő tartamon belül is bármikor felmondhatja.

Ajánlattevők a törvényhatósági bizottság döntéséig kötelezettségben maradnak.

Szabadkán, 1917. évi október 6-án.

A városi tanács.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségessre becseljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a Zsidó templom mellett. Telefon 604

SZÖRMÉKET legszebben átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS
dívat szücs
Vörösmarty-utca 52. szám.

Egy jó házból való fiút

nyomdász

tanoncnak
fizetéssel felvesz a
SZENT ANTAL nyomda

Bérszántást

vállal őszi vetés alá,
ugyanott egy szeeska- és
daráló járgányeladó

Zeller József

fuvaros V., Bethlem-u. 946. Telefon 563

Egy
fűszerüzlet berendezés
jutányosan eladó. Cm a kiadóban.

Faeladási hirdetmény.

A kalocsai érsekség folyó évi erdővágásainak eladása, valamint a bácsi irtásföldek bérbeadása tárgyában versenytagyalás f. é. október hó 18-án d. e. 9 órakor fog megtartatni Kalocsán, az érsekuradalmi igazgatóságnál.

Egy koronás bélyeggel és 10 százalék bánatpénzzel ellátott ajánlatok nevezett nap d. e. 9 órájáig az érs. urad. főpénztáránál benyújtandók.

Érdeklődők az eladásra kerülő vágások részletes kimutatásáért és árverési föltételekért alulírott erdőhivatalhoz forduljanak.

Kalocsa, 1917. évi szeptember hó.

Érsekuradalmi erdőhivatal.

Gyárosok figyelmébe!

„IGNIARIS” szénelem

szabadalmazott lángélesztő-szer használata által
fél szénmennység megtakarítható!

Az „Igniaris” vízben feloldva a szénre loecolandó. Ezáltal nemcsak a jó kőszén, hanem a kőszén, barnaszén, lignit, turfa stb. fűtőanyag úgy kázánfűtésre mint kemencehevítésre válik alkalmassá. Nitrogen salak, nincs többé fekete füst. Az „Igniaris” használata a kazán falaira semmiféle káros hatással nincs. Egy vagon szén impregnálásához 2500 gramm szükséges.

Ara 100 korona.

Ennél kevesebbet nem szállítunk. Prospektust készséggel küldünk! A többek között a cs. és kir. osztrák Közlekedési Hivatal az 1917-18. évi fűtési évadra nagyobb mennyiségű „Igniaris”-sal látta el magát, mert bebizonyosodott, hogy az „Igniaris” használata által a fűtőanyag elégsé egyenletesebbé vált, jelentékenyen magasabb hőt fejlesztett és állandóan izzó parazsat tartott. Szervezetet keressünk magánháztartások számára. Vidéki képviselők kerestetnek.

Bardócz és Társa

Budapest, V. ker. Honvéd-utca 38. szám.

Értesítés.

A miniszteri rendelet következtében a Battyányi-utcai gőzfürdőben úgy a kád mint a gőzfürdő egyelőre csak csütörtök, péntek, szombat és vasárnap lesz nyitva. Fürdő órák: reggel 6-tól este 8-ig.

Jókarban levő boroshordók kaphatók Nojcsék Gézánál

Telefon 222

Ha régebbi lappéldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab újság kell neki, küldjön be abban a levélben a *Delvidék* kiadóhivatalának annyiszor 6 fillérenyi levélbélyegget és mi azonnal küldjük címére a lapot. 5 újságért például küldjön egy 30 filléres bélyegget.

NŐI KALAPOK

: átmetszi, őszi és téli velour-, nemez-, bársony-, selyemkalapok vagy vaslástékban megörkeztek utolérhetetlen olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atalakítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyzintén szőrmében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek. :

RODE IMRÉNÉ Szeged.

MENETREND

Budapestről érk.	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		12:24
		3:59
Budapestre ind.	délelőtt	10:15*
	délután	1:55
	éjjel	12:45
		5:28
Zomborból érk.	délelőtt	10:02*
	éjjel	10:11
Zomborra ind.	éjjel	6:14*
		5:23
Ujvidékről érk.	délelőtt	7:42
	délután	1:21
	éjjel	11:50
Ujvidékre ind.	délután	1:48
	éjjel	6:26*
		4:44
Szegedről érk.	délelőtt	7:42
	délután	12:40
	éjjel	8:07
Szegedre ind.	délelőtt	6:15
	délután	1:30
	éjjel	12:05
Cserevka—Gombosról érk.	éjjel	8:57
Cserevka—Gombosra ind.	éjjel	4:42
Zentáról érk.	"	11:05
Zentára ind.	"	4:33
Bajáról érk.	délelőtt	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.	"	7:00
	"	5:05
Bácsalmásról érk.	délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.